

CULTURA JUSTĂ

Ce este cultura justă?

Cultura justă – *regimul în care operatorii din prima linie sau alte persoane **nu sunt sancționate pentru acțiuni, omisiuni sau decizii care sunt proporționale cu experiența sau pregătirea lor.***

✗ NU sunt tolerate:

- **neglijențele grave**
- **încălcările deliberate**
- **actele de distrugere**

Componentele culturii de siguranță (Prof. James Reason)

No-Blame Culture ≠ Cultura Justă

No-Blame Culture	Just Culture
Nimeni nu este sancționat	Există sancțiuni pentru abateri grave
Nu se face diferențiere între tipurile de greșeli	Se diferențiază eroarea, neglijența și încălcarea intenționată
Doar învățare	Învățare și responsabilitate

Componentele culturii juste

**Cultura învățării
vs.
cultura învinuirii**

**Învățarea din acțiuni
care compromit sau pot
compromite siguranța**

**Delimitarea
comportamentului
acceptabil
vs.
inacceptabil**

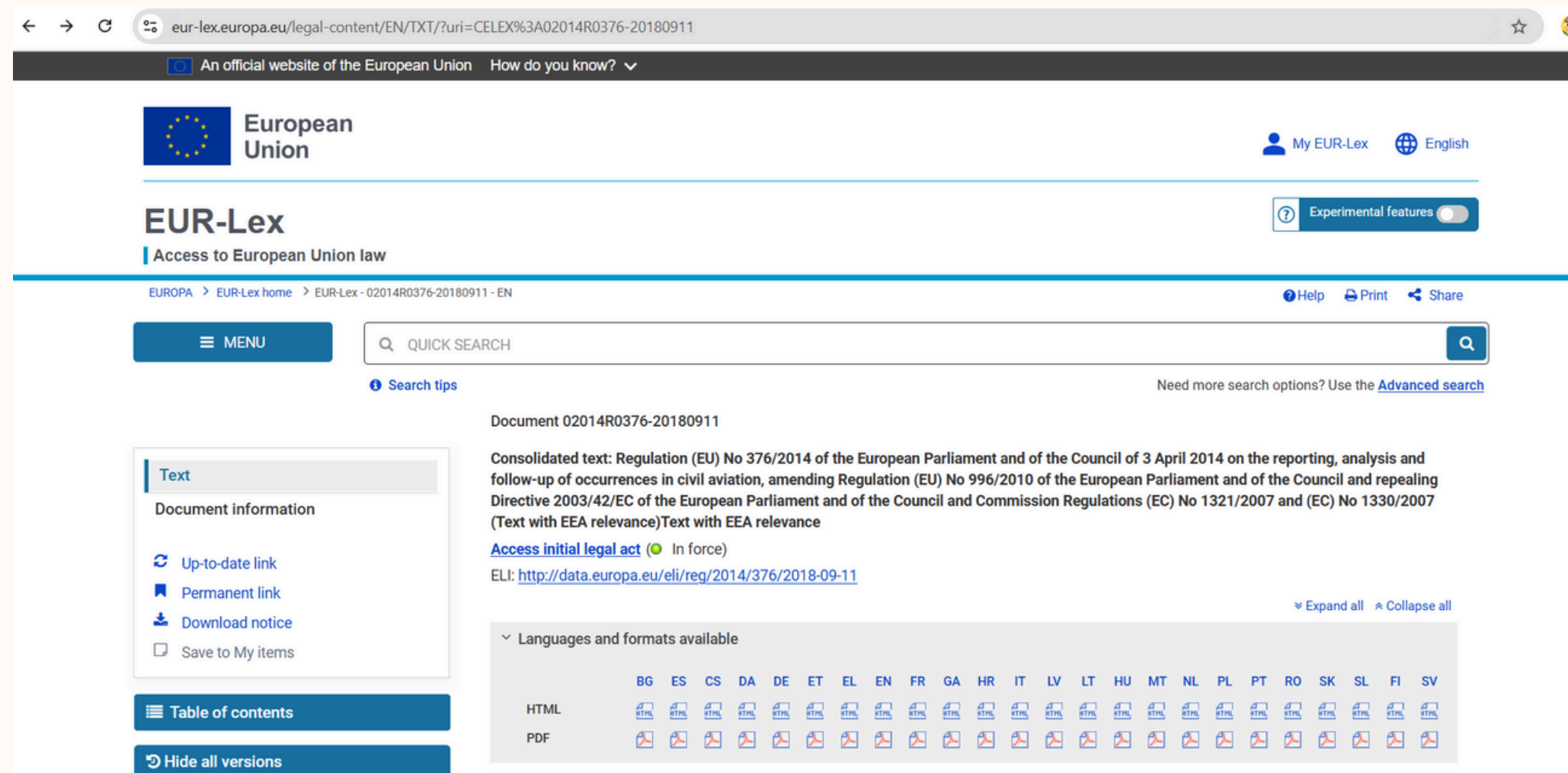
*Se stabilește clar ce este eroare,
neglijență sau încălcare intenționată.*

Stabilirea culpabilității

Aplicarea Culturii Juste

- **La nivel european**

- **Regulamentul (UE) nr. 376/2014** al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă

- **La nivel național**

- Reglementarea aeronautică civilă română privind raportarea evenimentelor de aviație civilă (**RACR-REAC**);
 - Proceduri și instrucțiuni de aeronautică civilă privind cultura justă (**PAC-CJ**)

Principii de cultură justă

- Asigurarea confidențialității rapoartelor de eveniment
- Asigurarea protecției raportorilor și a persoanelor menționate în rapoartele de eveniment
- Existența unor procese definite pentru identificarea cazurilor de comportament inacceptabil
- Utilizarea adecvată a informațiilor din rapoartele de eveniment (exclusiv îmbunătățirea siguranței)
- Evaluarea responsabilității individuale, cu concentrare pe experiența și pregătirea personalului, și nu pe consecințele evenimentului
- Sprijinul acordat personalului în cazul în care acesta, ca urmare a raportării unui eveniment, face subiectul unor proceduri externe (justiție, media etc.)
- Implementarea efectivă și promovarea principiilor "Culturii juste" în cadrul organizației la toate nivelurile
- Instruirea personalului în spiritul "Culturii juste"
- Asumarea de către managementul organizației a normelor interne adoptate privind cultura justă

Tipuri de comportamente - Analiza culpabilității

Eroare umană

- neintenționată
- fără sancțiune
- se corectează prin instruire și proceduri

Conduită neglijentă

- lipsă de atenție
- evaluare greșită a riscurilor
- poate atrage măsuri corective

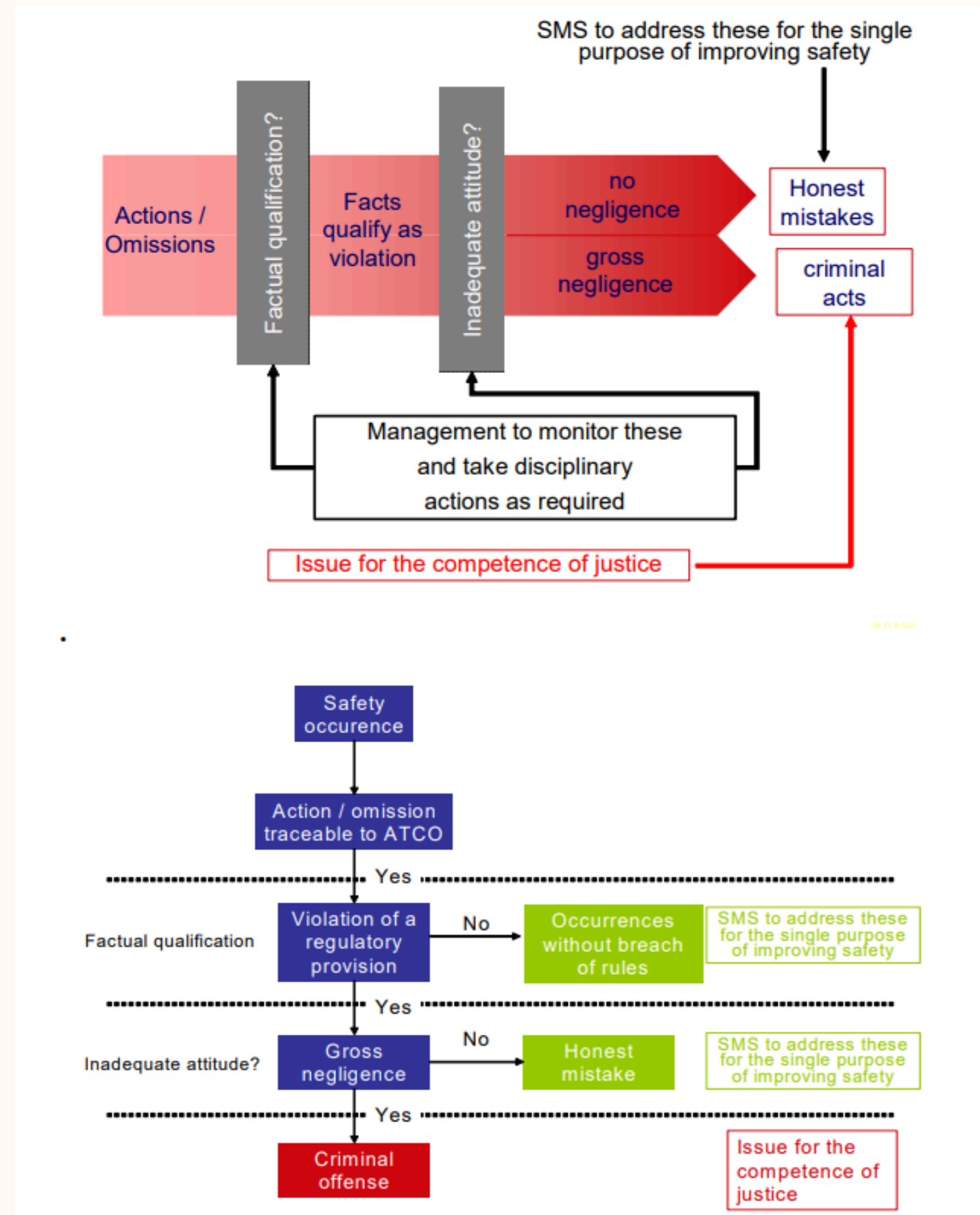
Conduită iresponsabilă

- ignorarea conștientă a riscurilor
- extrem de periculoasă
- inacceptabilă în raport cu cultura justă

Încălcările intenționate

- acțiune deliberată împotriva regulilor
- grad ridicat de culpabilitate
- încălcări considerate extrem de grave

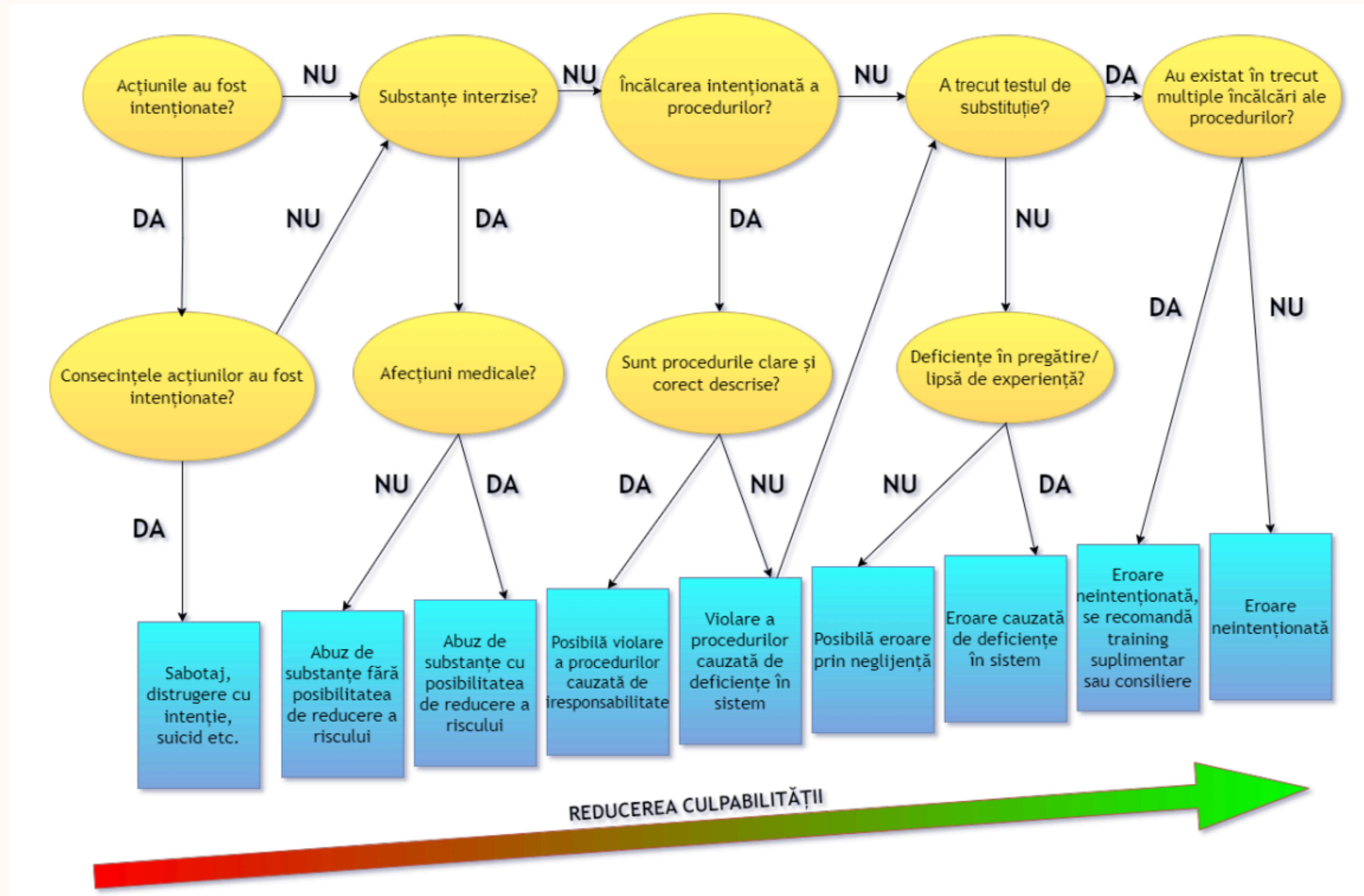
Conceptual Just Culture

Conceptul Just Culture aplicat la EUROCONTROL

Culpability decision tree din cadrul AR

Gradul de culpabilitate al individului este sau nu acceptabil?

Rezultatul analizei gradului de culpabilitate va fi consemnat în formularul F-AR-SM-13 „ASIGURAREA CULTURII JUSTE”

F-AR-SM-13 „ASIGURAREA CULTURII JUSTE”

AEROCLUBUL ROMÂNIEI

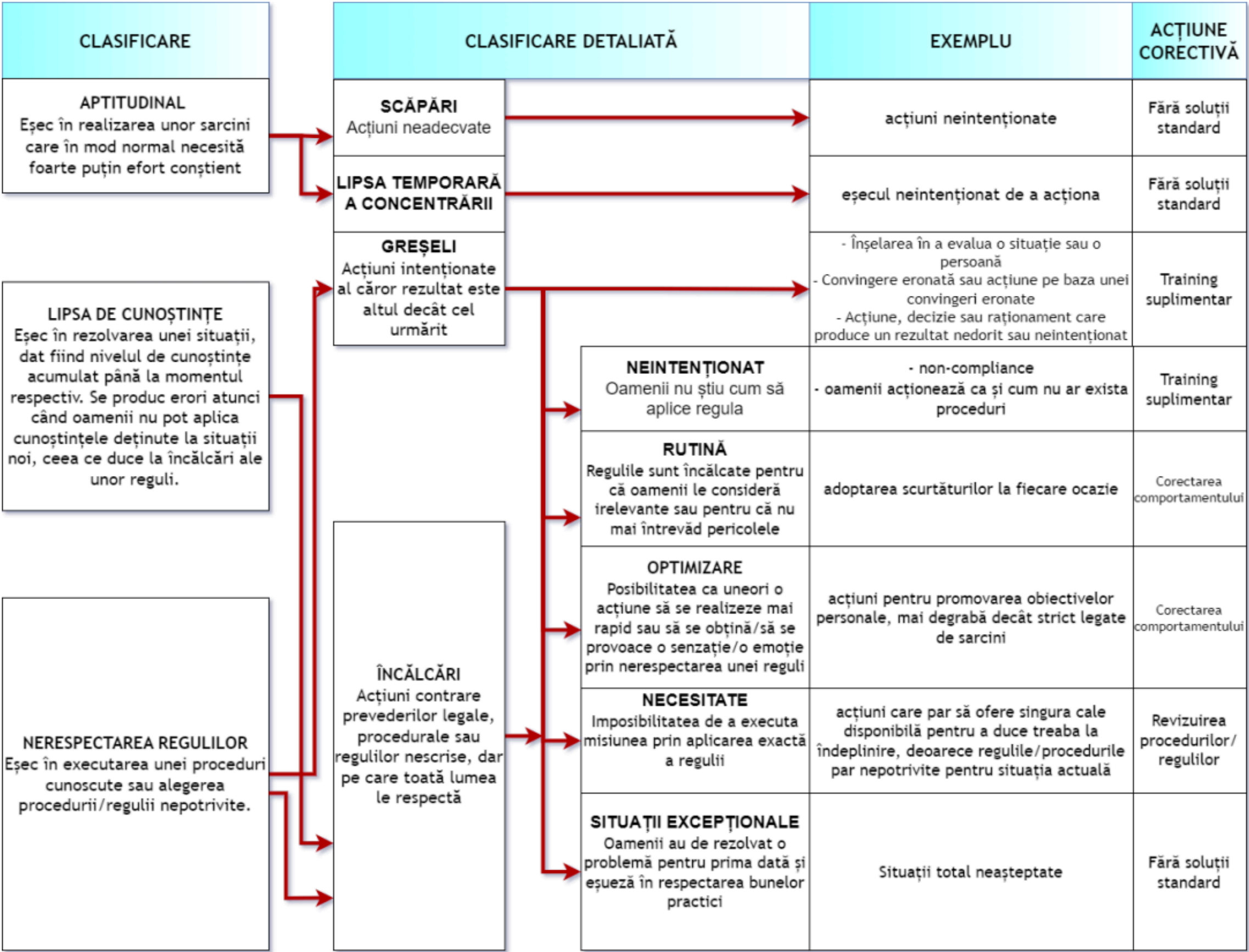
VOLUMUL DE FORMULARE

Mai 2025

Ediția 1 Revizia 01

NR. FORMULAR		ASIGURAREA CULTURII JUSTE	F-AR-SM-13
REFERINȚĂ SAG			
NUMELE ȘI PRENUMELE PERSOANEI IMPLICATE			
REZULTATUL PARCURGERII ANALIZEI DE CULPABILITATE			
<pre> graph TD Q1{Acțiunile au fost intenționate?} -- DA --> R1[Sabotaj, distrugere cu intenție, suicid etc.] Q1 -- NU --> Q2{Substanțe interzise?} Q2 -- DA --> R2[Abuz de substanțe fără posibilitatea de reducere a riscului] Q2 -- NU --> Q3{Incălcarea intenționată a procedurilor?} Q3 -- DA --> R3[Posibilă violare a procedurilor cauzată de deficiențe în sistem] Q3 -- NU --> Q4{A trecut testul de substituție?} Q4 -- DA --> Q5{Deficiente în pregătire/ lipsă de experiență?} Q4 -- NU --> R4[Eroare neintenționată, se recomandă training suplimentar sau consiliere] Q5 -- DA --> R5[Eroare neintenționată] Q5 -- NU --> R6[Eroare neintenționată] </pre>			
DECIZIA MANAGERULUI RESPONSABIL, DIRECTOR GENERAL George ROTARU			Semnătura
PERSOANA SUS-MENȚIONATĂ	X	VA FI NU VA FI	CERCETATĂ DISCIPLINAR

Clasificarea erorilor și acțiunile corective în cultura justă

Concluzii

Cultura justă:

- creează un climat de încredere și deschidere, important pentru raportarea incidentelor la timp, **fără frică de represalii**;
- încurajează **raportarea deschisă** a evenimentelor și pericolelor;
- permite **identificarea tendințelor de risc** înainte ca acestea să ducă la accidente;
- asigură **echilibrul între siguranță și justiție**, protejând atât siguranța operațională, cât și drepturile individului.

Întrebări?

